

[Aksel Larsen.]

kommer det mig, at det havde været bedre, om man var gået videre i arbejdet og ikke havde udsat Nordisk Råds møde til oktober. Men det med enigheden skal måske forstås sådan, at man ikke kunne blive enig om andet, heller ikke selv om det kan antages, at adskillige af Hindåsmødets deltagere kan have anset tiden for moden til at påbegynde realiseringen af de udførlige betænkninger vedrørende den nordiske økonomiske union, der allerede foreligger... (*Økonomiministeren* [Bertel Dahlgaard]: Det gør vi også!). Det gør vi også, siger den højtærede økonomiminister; nej, det gør vi ikke; man fortsætter udredningen af forskellige problemer, men har udsat enhver beslutningtagen.

De vanskeligheder, et intimere økonomisk samarbejde mellem de nordiske lande støder på, er velkendte. Fra dansk side er man ivrig — eller skal jeg måske sige interesseret — i at få landbrugsvarerne med, medens dette støder på modstand fra de øvrige nordiske lande, og Norge har sine ikke uberettigede betænkeligheder med hensyn til industrien. Hertil kommer naturligvis vanskeligheder, som udspringer af tradition og mentalitet, men disse burde dog ikke spille nogen væsentlig rolle. Hvis ikke indflydelse udefra — fra visse store landes side — spiller ind og delvis lammer et eller flere nordiske landes handlefrihed, forekommer det mig, at de nævnte vanskeligheder burde kunne overvindes, da det jo drejer sig om lande og folk, der er så nært forbundne og på så mange måder står i nært samarbejde.

Det turde være klart, at en sådan nordisk union ikke kan etableres til 100 pct. omfattende alle vareområder, i hvert fald først efter en lang overgangstid, men dette skulle heller ikke være nødvendigt. Det kan ikke skade Danmarks økonomiske stilling, om landbrugsvarerne i kortere eller længere tid holdes udenfor, vi søger jo ikke vort væsentlige afsætningsmarked for landbrugsvarer i Skandinavien. Lige så lidt burde det kunne skade Norge, om fisk og fiskeriprodukter holdes udenfor, eller skade Sverige, om en nordisk toldunion og et fællesmarked ikke, eller i hvert fald ikke straks, kommer til at omfatte alle eller den væsentligste del af industrivarerne. Hvert land har naturligvis sine særinteresser, som må tilgodeses, og

som må kunne tilgodeses samtidig med, at man bøjer sig imod hinanden.

Dette kan ikke samtidig udelukke, at begyndelsen bliver gjort, at der oprettes det efter omstændighederne størst mulige fællesmarked i Norden, at der indledes produktionssamarbejde og samarbejde om teknisk forskning samt — som den højtærede statsminister sagde i sin åbningstale her i folkettinget i oktober — et nordisk samvirke om handelspolitiske spørgsmål.

Navnlig det sidste må være af meget stor betydning for ethvert af de nordiske lande, og det er af så stor betydning for Danmark, at vi bør kunne give betydelige indrømmelser for blot at kunne opnå dette.

Vi hører så ofte, at Danmark, som det lille land det er, må affinde sig med at blive dårligt behandlet af vore store handelspartnere. Bortset fra, at jeg ikke anser denne betragtning for at være rigtig, må jeg erindre om, at et Norden, der udadtil optræder som en handelspolitisk enhed, ikke er langt fra at være en økonomisk stormagt og vil kunne opnå betydelige resultater til gavn for hvert enkelt nordisk land. I forhold til befolkningstallet og hele den økonomiske virksomhed er der vist intet område, der har så stor udenrigshandel som det nordiske. De fire nordiske landes udenrigshandel fordelte sig i 1955 sådan, at 14 pct. deraf var internordisk, medens 86 pct. deraf var med ikke-nordiske lande. Udtrykt i absolutte tal var de nordiske landes samlede eksport til lande uden for Norden i 1955 i alt ca. 25 milliarder kr. værd, medens den modsvarende import beløb sig til ca. 30 milliarder kr. Med andre ord: Norden er en overordentlig stor køber, et overordentlig stort marked for de ikke-nordiske lande. Hvorfor så ikke udnytte denne kendsgerning?

Den må kunne udnyttes handelspolitisk til at forbedre vilkårene for de nordiske landes eksport og import, såvel hvad priser som andre betingelser angår. Jeg synes, at Danmarks forhandlere med økonomiministeren i spidsen burde koncentrere sig om at få dette samarbejde til fælles gavn i gang i stedet for på det ene nordiske møde efter det andet dels bebrejdende, dels beklagende at bede om hjælp til Danmark med hensyn til vore eksportvanskeligheder.

Skal jeg kort drage en konklusion af det sagte, bliver det denne: